

REMENÇADA JOVE

GUIONS DE TEATRE per a Primària

(INFORMACIÓ CONVENIENT)

Què eren els REMENCES?

Durant gran part de l'Edat Mitjana, fins a finals del segle XV, el feudalisme va ser el règim social dominant a Catalunya. La societat estava dividida en senyors feudals, propietaris de la majoria de les terres, i serfs de remença, quasi tots ells pagesos no propietaris.

Els remences i els seus fills estaven lligats a les terres que rebien dels amos. A canvi de cultivar-les, devien jurar acatament al senyor i pagar els molts impostos que l'amo establí. No podien triar un ofici, ni casar-se ni canviar de domicili sense permís de l'amo, a menys que redimissin el pacte remença pagant un rescat que podia ser molt car.

L'ALBERT QUE DIBUIXAVA BÉ

de Xavier Bertran

(Estem a finals del segle XV, en el context d'una societat feudal)

(Escenari: la plaça de Montornès del Vallès, un petit poble remença)

(En escena, Albert (12 anys), un noi remença. Té un plec de papers blancs i dibuixa amb un carbó.

Entra una colla de nois i noies pagesos de 9-12 anys: Meritxell, la més detallista, Berta, la més reflexiva, Ofèlia, la més ingènua, Samsó, el més corpulent... Es posen al seu voltant i miren amb curiositat com dibuixa)

SAMSÓ: *(assenyala el dibuix)* Quin nas li has fet!

(tots es posen a riure)

OFÈLIA: Amb aquesta boca sembla que es vagi a menjar un bou!

(riallades)

BERTA: Si el guàrdia s'hi veiés, faria un bot que perdria la gorra!

(més riallades)

(Albert alça el paper i l'exhibeix)

ALBERT: Aquí el teniu! En Rafael Tomàs, el guàrdia de l'amo!

(tots aplaudeixen, de gresca)

BERTA: *(rient encara)* Les orelles! Quines orelles més grans!

(tots riuen de nou)

ALBERT: Les he fet grans perquè sempre va escoltant què diu l'un i l'altre. Per fer notar que és un espieta.

MERITXELL: Sí que ho és, un espieta. Tot el que escolta, corre a explicar-ho a l'amo.

OFÈLIA: Aquest altre dibuix no m'agrada gens, el que has fet abans, el del babau

(assenyala un dels altres papers que l'Albert té a les mans)

ALBERT: És que el pobre Jordanet és tan lleig...

BERTA: Tu sabries dibuixar el senyor bisbe que va venir l'any passat a visitar la parròquia?

ALBERT: Vejam si li recordo la cara... *(es posa a dibuixar en un altre paper)*

(entra l'Amo, Miquel-Galzeran de Montornès, i s'acosta als nens, que es queden aturats, esperant a veure què fa)

AMO: *(de mal humor)* Dibuixos, dibuixos... Què n'has de fer, de dibuixar, vailet? Un pagès no en treu res, de dibuixar.

ALBERT: *(amb molt de respecte)* És el que més m'agrada, senyor Miquel. Quan dibuixo sóc feliç.

AMO: Deixa't de dibuixos i aprèn a llaurar la terra tan bé com ton pare. El dibuixos no et daran menjar.

ALBERT: *(amb tímidesa)* Senyor Miquel... Jo volia demanar el seu permís per anar a Barcelona...

AMO: *(molt sorprès)* A Barcelona? Què hi vol fer a Barcelona un vailet com tu?

ALBERT: Voldria entrar d'aprenent al taller del mestre Jaume Huguet. És el millor pintor del món, i jo, al seu costat, ho aprendria tot de la pintura.

AMO: *(quasi s'ennuega de la sorpresa i la indignació)* Aprenent de pintor! Em demanes permís per marxar del mas i ser un pintor? Qui està més boig, tu per pensar una rucada així o jo si et donés el permís? El fill d'un remença vol ser un pintor! Un pagès has de ser tu! Que no ho saps? Un pagès com ton pare! Quan creixis, has de llaurar la terra que jo li deixo a ton pare, que no ho saps?

ALBERT: Però senyor, el meu germà petit es podrà fer càrrec de la masia. A ell li agrada ser pagès...

AMO: *(crida)* Qui t'ha preguntat si t'agrada o no t'agrada? Malament aniríem si fes cas del que li agrada a cada remença...

(d'una manotada, l'Amo fa volar els dibuixos que ha fet l'Albert. Els nois ajuden a recollir-los del terra)

AMO: Doneu-me'ls! Doneu-me els dibuixos!

(els va arrencant de les mans dels nois i estripant-los)

(Samsó, que ha recollit dos dibuixos del terra, en lloc de donar-los a l'amo, marxa corrent amb ells)

AMO: Tu! Vailet! Vine! Dóna'm això!

(Samsó no li fa cas, no torna)

(l'Amo agafa els últims dibuixos que han recollit les noies i els estripa)

AMO: Porteu! Prou de dibuixos! No vull pintors a les meves terres! Vull pagesos que llaurin els camps, que facin créixer els aliments, que em donin riquesa!

(mentre crida, Albert es posa les mans damunt la camisa, com protegint el pit)

AMO: Tu et dius Albert, oi, vailet? Doncs et castigaré i castigaré ton pare si et torno a veure dibuixant. S'han acabat els dibuixos per sempre més! Aquí mano jo i es fa el que jo vull! Ai de qui em desobeeixi!

ALBERT: No em trenqui els dibuixos, senyor Miquel, per caritat!... Aquests dibuixos que ha vist no eren bons, estan fets corrents, de qualsevol manera, per als nois que me'ls demanen... Però aquí en tinc de més bons... Miri aquests, senyor, per favor, són millors...

(acosta a l'amo un plec de papers dibuixats que duia sota la camisa)

(l'Amo se'ls mira amb menyspreu, però els agafa i els fa una ullada. LA SEVA EXPRESSIÓ PATEIX GRANS CANVIS SUCCESSIUS: primer d'indignació, esbufega, sembla a punt d'esclatar; després mira de reüll l'Albert, passa els dibuixos un a un, molt lentament, grunyint i rebufant.

Tots els nens esperen que els estripi, però finalment l'amo torna a l'Albert el plec de papers amb un posat retíngut)

ALBERT: Em surten sols, els dibuixos, senyor Miquel. No m'adono i em poso a dibuixar. No sé com parar de fer-ho.

AMO: *(amb veu diplomàtica)* Dibueixes molt bé, Albert... És una pena que el teu talent es desaprofiti... Si vols anar a Barcelona a treballar d'aprenent al taller del pintor Jaume Huguet, ves-hi... *(Ara endureix la veu)* Però amb una condició, escolta'm amb atenció, vailet: que aquí a les meves terres no veiem mai més ni un sol dels teus dibuixos. Només servirien per distreure els altres nois de l'ofici de pagès. Ells han d'aprendre a treballar la terra i res més, amb això ja en tenen de sobra. Aquesta és la condició!

(Albert, eufòric, s'agenolla a besar la mà de l'Amo)

ALBERT: *_(feliç)_* Moltes gràcies, senyor Miquel. Serà com vostè ha dit, li ho prometo! El meu somni era treballar al taller del mestre Jaume Huguet!

AMO: Dóna'm aquests dibuixos que has fet, me'ls quedaré, i tu jura'm que no faràs cap dibuix nou per fer-los córrer per les meves terres!

ALBERT: *(li dóna el plec de papers)* Li ho juro, senyor Miquel! Els dibuixos que faci, no es veuran mai a Montornès.

(l'Amo agafa els papers i marxa)

(les noies abracen i feliciten l'Albert, entre crits i rialles)

MERITXELL: Aniràs a Barcelona, Albert, quina alegria! Seràs pintor!

BERTA: No hauràs de llaurar la terra de sol a sol com nosaltres!

OFÈLIA: *(somniadora)* Res m'agradaria tant com anar a veure Barcelona... Però l'amo no m'hi deixarà anar mai, jo no sé pintar. No sortiré de Montornès en tota la vida...

BERTA: Hi ha hagut un moment que l'amo semblava tan enfadat que m'he pensat que t'agafaria pel coll i t'escanyaria.

ALBERT: Temia que m'estripés tots els dibuixos...

OFÈLIA: Què has fet perquè canviés d'opinió tan de pressa? L'amo és molt tossut, i no

canvia mai d'opinió...

ALBERT: *(es posa a riure)* Els últims dibuixos que li he passat eren d'ell, de l'amo. L'havia pintat enfadat, rabiant, cridant, amb un nas gran o amb unes orelles sortides... Mireu, mireu aquests...

(treu més papers dibuixats de sota la camisa i els ensenya als amics, que els miren amb grans rialles, assenyalant detalls i comentant)

BERTA: Que lleig has pintat l'amo!

MERITXELL: Qué ridícul se'l veu!

ALBERT: L'amo ha comprès que, si jo em quedava a Montornès, els seus dibuixos no pararien de córrer pel poble i farien riure a tothom. S'ho ha pensat i ha preferit perdre'm de vista.

OFÈLIA: Però et podia haver agafat pel coll i... *(ho escenifica amb gestos d'estrangular)*

ALBERT: Sí, però no ho ha fet. He corregut aquest perill... *(torna a amagar els dos papers sota la camisa)* Au, anem, que aquí ja se'ns ha vist massa...

(van marxant d'escena. Berta encara fa una pregunta a l'Albert)

BERTA: I no tens por que s'ho repensi, que envii els seus guàrdies a cremar tots els teus dibuixos, i potser a tu i tot?

ALBERT: Ja se'n guardarà prou. Té més por als meus dibuixos que jo als seus guàrdies!
(riu)

(tots marxen rient)

FINAL